

Річний звіт
з основних видів діяльності
Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру
Балаклійської районної ради Харківської області
за 2019 рік

Метою діяльності Балаклійського ІРЦ є забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини (далі - комплексна оцінка), надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами (які не відвідують заклади освіти та не отримують відповідної допомоги) та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

У своїй діяльності Балаклійський ІРЦ керується Конституцією України, Конвенцією про права осіб з інвалідністю, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», іншими актами законодавства, Положенням про інклюзивно-ресурсний центр, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 зі змінами, та власним Статутом.

У Балаклійському районі діє районна Програма «Діти з особливими освітніми потребами» на 2018-2022 роки, яка дає можливість створювати новий освітній простір для дітей даної категорії, а з 2017 року в районі реалізуються заходи освітнього проекту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області».

Балаклійський ІРЦ працює в приміщенні Балаклійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 ім. О.А. Тризни Балаклійської Районної ради Харківської області та має приміщення, пристосовані для дітей з особливими освітніми потребами відповідно до вимог законодавства, у тому числі державних санітарних норм і правил та державних будівельних норм. Балаклійський ІРЦ складається з п'яти кабінетів: кабінет для індивідуальних та групових занять, кабінет практичного психолога, кабінет соціально-побутового орієнтування, ресурсна кімната та кабінет директора.

Протягом 2019 року Балаклійський ІРЦ функціонував у повному складі педагогічних працівників, а саме вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога (олігофренопедагога), вчителя-реабілітолога та практичного психолога.

Балаклійський ІРЦ провадить діяльність з урахуванням таких принципів, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання найкращих інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини, конфіденційність, доступність освітніх послуг з раннього віку, міжвідомча співпраця.

З метою визначення особливих освітніх потреб протягом 2019 року фахівцями Балаклійського ІРЦ було проведено комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку 103 дітей віком від 2 до 18 років.

Протягом 2019 року на базі Балаклійського ІРЦ психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги отримали понад 70 дітей з особливими освітніми потребами, які не відвідують заклади освіти та не отримують відповідної допомоги.

З метою забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти та отримання кваліфікованих психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг за місцем проживання у Балаклійському районі функціонують:

- Балаклійський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 8 компенсуючого типу, у якому функціонують 4 логопедичні групи, в яких організована корекційно-розвиткова робота для 43 дітей, які мають порушення мовлення;

- Балаклійський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 комбінованого типу, в якому функціонують 2 групи, в яких організована корекційно-розвиткова робота для 23 дітей із затримкою психічного розвитку;

- 2 логопедичні пункти, на базі яких 137 дітей з порушеннями мовлення отримують корекційно-розвиткову допомогу.

У 2019 році на підставі письмового звернення батьків з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини утворено 3 інклюзивні групи для виховання і навчання 3 дітей з особливими освітніми потребами, а в 7 закладах загальної середньої освіти району функціонують 10 інклюзивних класів, де навчається 13 дітей з особливими освітніми потребами, та спеціальний клас для 7 дітей з затримкою психічного розвитку.

За рекомендаціями лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я та з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини для 8 дітей в 6 закладах загальної середньої освіти організоване навчання за індивідуальною формою (педагогічний патронаж).

Таким чином, у Балаклійському районі створена система освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами. Принципово важливим у цьому питанні є створення альтернативних моделей психолого-педагогічної підтримки таких дітей, механізмів для вільного вибору форм їх навчання, вивчення діапазону освітніх потреб. Успіх навчання дітей з особливими освітніми потребами визначається тісною взаємодією усіх учасників навчально-виховного процесу.

Протягом 2019 року фахівці Балаклійського ІРЦ продовжували вести реєстр дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в Балаклійському інклюзивно-ресурсному центрі, за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини. Станом на 21.12.2019 року на обліку перебуває 206 дітей.

Моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їх батьками (законними представниками) та закладами освіти, в яких вони навчаються, було організовано для 17 дітей.

Протягом 2019 року з метою підвищення ефективності діяльності Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру, застосування єдиних підходів до комплексної оцінки розвитку дітей, оформлення журналу обліку заяв щодо проходження комплексної оцінки, створення та ведення реєстрів дітей з особливими освітніми потребами, відповідних фахівців і закладів працівники Балаклійського ІРЦ працювали в автоматизованій системі «ІРЦ», попередньо пройшовши навчання в КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Фахівці Балаклійського ІРЦ взаємодіяли та надавали методичну, консультативну та психологічну допомогу батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами та педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, з питань організації інклюзивного навчання та особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг. Протягом 2019 року фахівцями Балаклійського ІРЦ було надано понад 275 консультацій.

13 лютого 2019 року на базі Балаклійської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 ім. О.А. Тризни був організований семінар-тренінг практичних психологів Харківського фонду психологічних досліджень для батьків дітей з особливими освітніми потребами Балаклійського району. Батьки мали змогу познайомитися один з одним та поділитися своїми труднощами. Після застосування ведучими групи різноманітних форм і методів роботи, метою яких було згуртування батьківської спільноти та виявлення спільних внутрішніх ресурсів, учасники означили конструктивні шляхи вирішення нагальних питань та заручитися взаємопідтримкою.

Інформаційно-просвітницьку роботу фахівці Балаклійського ІРЦ проводили шляхом проведення Круглих столів, виступів на нарадах, присвячених питанням інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, а також шляхом висвітлення інформації про діяльність Балаклійського ІРЦ у засобах масової інформації, соціальних мережах та власному вебсайті.

З метою підвищення кваліфікаційного рівня та фахової майстерності протягом 2019 року на базі КВНЗ «Харківська Академія неперервної освіти», Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти фахівці Балаклійського ІРЦ приймали участь у семінарах-тренінгах, конференціях, науково-практичних заходах з питань інклюзивного навчання, а саме:

- 28 лютого на базі КВНЗ «ХАНО» пройшов Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом» та тренінг «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з особливими освітніми потребами: професійний підхід» для директорів інклюзивно-ресурсних центрів. Директор Балаклійського ІРЦ прийняла участь у даному заході та висвітлила питання: «Професійна компетентність директора ІРЦ щодо оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини»;

- 6 березня директор та практичний психолог Балаклійського ІРЦ пройшли підготовку до роботи в автоматизованій системі «ІРЦ». У процесі навчання фахівці були ознайомлені з основними принципами роботи з автоматизованою системою та її функціональними можливостями, зокрема складенням та веденням професійної документації, оформленням журналу заяв, електронним плануванням роботи фахівців центру. Під час практичного модуля були розроблені та відпрацьовані покрокові дії щодо роботи з цією програмою;

- 21 березня фахівці Балаклійського ІРЦ прийняли участь у вебінарі «Система автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів» на ютуб-каналі «КУРС Освіта», на якому отримали знання щодо автоматизації процесів подання заяв від батьків на проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей, автоматизації проведення комплексної оцінки та оформлення журналу висновків про комплексну оцінку дітей з особливими освітніми потребами;

- з 3 по 25 червня з метою забезпечення реалізації Концепції «Нова українська школа» у 2019 році практичний психолог Балаклійського ІРЦ пройшла навчання за напрямом «Користування психодіагностичними методиками WISC-IV, Leiter-3, Conners-3, PEP-3 та CASD». За результатами Всеукраїнського дистанційного екзамену практичний психолог Першина І.Є. була внесена до реєстру Всеукраїнської психодіагностичної асоціації (ВПА) та отримала сертифікат користувача методик WISC-IV, Leiter-3, Conners-3, PEP-3 та CASD;

- 28 серпня відбувся традиційний обласний педагогічний форум «Роль освіти в зростанні інтелектуального, культурного, духовно-морального, економічного потенціалу суспільства та особистості». У межах форуму фахівцями КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» було організовано та проведено десять тематичних локацій для педагогічних працівників за різними формами, в одній з яких прийняла участь практичний психолог Балаклійського ІРЦ, а саме: калейдоскоп ідей «Інклюзивне середовище – простір саморозвитку». Під час цих заходів, що відбулися в аудиторіях Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, обговорено найактуальніші питання освіти Харківщини в умовах Нової української школи. Педагогічною спільнотою окреслено шляхи подальшого реформування сучасного освітнього середовища нашого регіону;

- 24 вересня в межах методичного марафону «Інклюзивна освіта: крокуємо разом» фахівці Балаклійського інклюзивно-ресурсного центру прийняли участь у вебінарі КВНЗ «Харківської Академії Неперервної Освіти» за темою «Взаємодія ІРЦ та закладів освіти з питань організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами». Під час вебінару були розглянуті актуальні питання щодо особливостей співпраці інклюзивно-ресурсних центрів та закладів освіти з питань організації та забезпечення якісного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- 23 жовтня на базі Комунального закладу «Харківська спеціальна школа ім. В.Г. Короленка» Харківської обласної ради в межах Методичного марафону «Інклюзивна освіта: крокуємо разом» відбувся семінар-практикум «Аспекти корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами» для педагогічних працівників, які

здійснюють корекційно-розвиткову роботу, в якому прийняли участь фахівці Балаклійського ІРЦ;

- 25 жовтня за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» відбувся вебінар Валентини Хіврич - очільниці директорату інклюзивної та позашкільної освіти Міністерства освіти і науки України, в якому прийняли участь фахівці Балаклійського ІРЦ. Під час вебінару були розглянуті актуальні питання щодо організації інклюзивного навчання, співпраці батьків дітей з особливими освітніми потребами з педагогічними працівниками закладів освіти та умов забезпечення якісного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

У 2020 році Балаклійський ІРЦ продовжуватиме працювати над основними пріоритетними напрямками, а саме: організаційний, інформаційно-аналітичний, експертно-діагностичний, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, психолого-педагогічний супровід, методична підтримка інклюзивного навчання, інформаційно-просвітницька діяльність, консультативна робота.

Виходячи з аналізу роботи, в 2020 році перед Балаклійським ІРЦ постають наступні завдання:

- забезпечення своєчасного виявлення дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в закладах дошкільної, загальної середньої освіти;

- проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини, розроблення рекомендацій щодо освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до потенційних можливостей дитини;

- надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої освіти (не відвідують заклади освіти) та не отримують відповідної допомоги;

- участь педагогічних працівників інклюзивно-ресурсного центру в командах психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти, а також психолого-педагогічних комісіях спеціальних закладів загальної середньої освіти з метою моніторингу динаміки розвитку дитини не рідше, ніж двічі на рік;

- ведення реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі, за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини;

- ведення реєстру закладів освіти, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами за їх згодою;

- надання консультацій та взаємодія з педагогічними працівниками закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, з питань організації інклюзивного навчання;

- надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг таким дітям;

- консультування батьків або законних представників дітей з особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів дошкільної, загальної середньої освіти, та зарахування до цих закладів;

- надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) дітей з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей;

- моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їх батьками (законними представниками) та закладами освіти, в яких вони навчаються;

- організація інформаційно-просвітницької діяльності шляхом проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами;

- взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, закладами охорони здоров'я, закладами (установами) соціального захисту населення, службами у справах дітей, громадськими організаціями щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами починаючи з раннього віку в разі потреби із залученням відповідних спеціалістів;

- підготовка звітної інформації про результати діяльності інклюзивно-ресурсного центру для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти.

Директор Балаклійського ІРЦ

О.В. Проценко